

LAKIALOITE 1/2006 vp

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan yhteistoimintalakiin muutosta, jolla työnantajalle säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen liikkeen luovutuksesta asetetaan 30 vuorokauden määräaika. Työnantajan tulisi ilmoittaa niille työntekijöiden edustajille, joita luovutus koskee, luovutuksen ajankohta tai

suunniteltu ajankohta, luovutuksen syyt, luovutuksesta työntekijöille aiheutuvat oikeudelliset, taloudelliset ja sosiaaliset seuraukset sekä suunnitellut, työntekijöitä koskevat toimenpiteet, mistä säädetään jo nyt voimassa olevassa yhteistoimintalaissa.

PERUSTELUT

Yhteistoimintalakiin kirjattuihin työnantajan tiedotusvelvollisuuksiin kuuluu tiedottaa liikkeen luovutuksesta niille työntekijöille, joita luovutus koskee. Laissa on erikseen mainittu, minkä seikkojen tulee käydä ilmi asiasta tiedotettaessa. Työnantajan on lain mukaan annettava tiedot työntekijöidensä edustajille hyvissä ajoin ennen luovutuksen toteuttamista.

Ongelmaksi lain tulkinnassa on muodostunut aikamääre, joustava oikeusnormi "hyvissä ajoin". Viimeisimpiä esimerkkejä lain tulkinnan ongelmista on viime vuodelta. Esimerkkitapauksessa vastaajayritys luovutti viime helmikuussa Jyväskylässä sijaitsevan automaatioverstaansa toiselle yritykselle ja ilmoitti asiasta luottamusmiehille vasta päivää ennen luovuttamista. Automaatioverstaan työntekijät kokivat, että menettelyssä rikottiin yhteistoiminnasta yrityk-

sissä annetun lain 11 §:n 3 ja 4 momenttia, ja asia vietiin oikeuteen.

Automaatioverstaan johtajaa vastaan nostettiin syyte työnantajan edustajana yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 11 §:n 3 ja 4 momentin rikkomisesta. Syyttäjän mukaan johtaja löi laimin yhteistoimintalain mukaisen työnantajan tiedottamisvelvollisuuden.

Jyväskylän kärjäoikeus hylkäsi (6160/R/0010944/05) yrityksen paikallisjohtajaa vastaan nostetun syytteen. Kärjäoikeuden mielestä edellisenä päivänä ennen luovutusta tapahtunut tiedottaminen oli tapahtunut lain edellyttämällä tavalla "hyvissä ajoin".

Kärjäoikeus viittaa päätöksen perusteluosassa yhteistoimintalain 11 §:n 3 momentin muutosta koskevaan hallituksen esitykseen (HE 109/1992 vp), jossa todetaan, että "myös luovutuksensaajan on annettava vastaavat tiedot työn-

tekijöidensä edustajille hyvissä ajoin ja joka tapauksessa ennen kuin luovutuksella on vaikutuksia työntekijäin työoloihin ja työllisyyteen", ja lisäksi, että "jos luovuttajan ja luovutuksen-saajan näköpiirissä on toimenpiteitä, jotka kohdistuvat työntekijöihin, hänen on neuvoteltava työntekijöiden edustajien kanssa hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden toteuttamista tarkoituksin päästä sopimukseen asiassa." Käräjäoikeuden havaintojen mukaan mainitussa hallituksen esityksessä ei ole edellä olevaa suoraa lainausta lukuun ottamatta muutoin selvitetty, miten lakiin otettua joustavaa aikamääritettä "hyvissä ajoin" tulisi pyrkiä käytännössä soveltamaan.

Kyseisessä asiassa ei tietääksemme ole vielä olemassa korkeimman oikeuden tai työtuomioistuimen ennakkotapausta, jossa olisi otettu kantaa sanotun lainkohdan tulkintaan. Katsomme, että lakiin tulisi pikaisesti sisällyttää aikamäärään "hyvissä ajoin" tilalle tarkempi ajan määre, jottei tällaisia edellä mainitun kaltaisia kohtuuttomia tuomioita laadittaisi.

Liikkeen luovutuksen kohteeksi joutuvien työntekijöiden kannalta kohtuullista olisi, että liikkeen luovuttaja ilmoittaisi lain 3 momentissa mainitut tiedot luovutuksen kohteena olevien työntekijöiden edustajille 30 vuorokautta ennen luovutuksen toteuttamista. Käytännössä nykyisen lain tulkinta ei edellytä työnantajalta ennakkoilmoittamista työntekijöille liikkeen luovutuksesta sillä tavalla, että se mahdollistaisi työntekijöiden ja työnantajan väliset neuvottelut. Tätä kuitenkin lain säätämisellä aikoinaan tavoiteltiin. Ennakkoilmoituksella liikkeen luovutuksesta on oma merkityksensä myös yksittäisten työntekijöiden mahdollisuuksiin reagoida tilanteeseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/1978) 11 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 236/1993, seuraavasti:

11 §

Työnantajan tiedottamisvelvollisuus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Luovuttajan on annettava 3 momentissa mainitut tiedot työntekijöidensä edustajille 30 vuorokautta ennen luovutuksen toteuttamista.

Helsingissä 7 päivänä helmikuuta 2006

Matti Kangas /vas
Arto Seppälä /sd
Kari Uotila /vas
Jukka Roos /sd

Mikko Immonen /vas
Harry Wallin /sd
Mikko Kuoppa /vas